

ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ಕೈಕೆಯು ಅವನನ್ನು ಹಿಂದೂಂದು ಪ್ರಣಯ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಮಾತು ಮತ್ತು ವರಗಳ ಇಕ್ಕುಳದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಭರತನಿಗೆ ಪಟ್ಟವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ರಾಮನನ್ನು ವನವಾಸಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತಾಳೆ. ದಶರಥನು ಕೈಕೆಯ ನಾಲಗೆಯ ಹರಿತಕ್ಕೆ ಮತಿಶೂನ್ಯನಾಗಿ ಬೀಳುತ್ತಾನೆ.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕುಬ್ಜೆ ಮಂಥರೆಯು ರಾಮನ ಬಳಿಗೆ ಓಡಿದಳು. ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಶುಭವಾರ್ತೆ ಕೇಳಿದ ರಾಮನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ತಾಯಿಯೊಡನೆ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದಳು. ಅಲ್ಲಿ ಅವಳು ಅವನ ಕಾಲನ್ನು ಹಿಡಿದು ರೋದಿಸಿದಳು. ರಾಮನು ಕನಿಕರಿಸಿ ಕೈಹಿಡಿದು ದುಃಖದ ಕಾರಣವನ್ನು ಕೇಳಿದನು. ಅವಳು ಸತ್ಯವನ್ನು ಅಸತ್ಯದಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಂತೆ ತೋರಲಿದಳು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೌಸಲ್ಯೆ ಬೆಚ್ಚಿದಳು. ಸತ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತೇನೆಂದು ತಾಯಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿದ ರಾಮನು ಕೈಕೆ ದಶರಥರಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದನು.

ಅಲ್ಲಿ ರಾಮನು ಕೈಕೆಗೆ 'ನೀನು ಕೇಳಿದ ವರವು ನಾನು ಬಯಸಿದುದಾಗಿದೆ' ಎಂದು ಪಿತೃದೇವನ ವಚನವನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದನು. ಅವನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ತಂದೆಗೆ ಉಪಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರಲು ಕುಬ್ಜೆ ಮತ್ತು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದಳು:

'ಹೆತ್ತ ತಂದೆಯು ತನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ರಾಜ ಪದವಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗು ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡುವುದುಂಟೆ? ತಂದೆಯ ಇಂಗಿತವನ್ನು ತಿಳಿದು ನಡೆಯುವುದೆ ನಿನಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗ.'

ಮಂಥರೆಯ ಚಾಟಿಯ ಹೊಡೆತದಂತಹ ಕ್ಷೂರ ನುಡಿ ಕೇಳಿ ದಶರಥನ ಪ್ರಾಣವು ಆಯಾಸಗೊಂಡಿತು. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ರಾಜೀವ ಲೋಚನ ರಾಮನ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿತು.

'ತಾಳಿಕೊ ತಾಯಿ! ಮಗನ ಮೇಲಿನ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ತಂದೆ ಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟು ಹೇಳದಿದ್ದರೂ, ನಾನೇ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದ ಅವಧಿ ಪೂರೈಸಿ ಬರುತ್ತೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಾಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ತಂದೆಯ ಪಾದಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ತಂದೆಗೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಬಂದು, ಕೈಕೆಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಮಂಗಳವು ಮನೆಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದಂತೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟನು.

ಶ್ರೀರಾಮನು ಮಡದಿ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣನನ್ನು ತನ್ನೊಡನೆ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ಯಲು ರಾಜಾಜ್ಞೆಗಾಗಿ ತಂದೆಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋದನು. ದಶರಥನು ಅವರು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿರುವಷ್ಟು ಕಾಲ ಅನುಕೂಲವಾಗಿರಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಸುಮಂತ್ರನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದನು. ಆಗ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಮಂಥರ ಕೈಕೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನೋಡಿದಳು. ಅದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ರಾಮಚಂದ್ರನು 'ತನಗೆ ಅದೇನು ಬೇಡ, ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಗೆಡ್ಡೆ ಗೆಣಸು ಅಗೆಯಲು ಒಂದು ಗುದ್ದಲಿ, ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲು ತುಂಬಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಬುಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು' ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಆಗ ಕುಬ್ಜೆ ಸೇವಾತತ್ಪರಳಂತೆ ಹೋಗಿ ನಾರುವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ತಂದು ಕೊಟ್ಟಳು. ಆಗ ಅಲ್ಲಿದ್ದವರೆಲ್ಲ ಅವಳನ್ನು ಶಪಿಸಿದರು.

ರಾಜ ಕುವರಿ ಸೀತೆ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದಲೂ ಪಟ್ಟಿ ಖೀತಾಂಬರ ಉಟ್ಟವಳು. ಮಂಥರ ನೋಡಿದ ನಾರುಮಡಿಯನ್ನು ತೋಡಲು ಅರಿಯದೆ ಪತಿಯ ಕಡೆಗೆ ಇಂಗಿತದಿಂದ ನೋಡಿದಳು. ಆಗ ರಾಮನು ಅವಳಿಗೆ ಅದನ್ನು ಉಡಿಸಲು- ತಾಯಿ ಕೌಸಲ್ಯೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಲಾರದೆ ದುಃಖಿಸುತ್ತ ಮುಖವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಳು. ಆದರೆ ವಿಕಟ ಮಂಥರ ದೂರದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಆ ಸಂಕಟವನ್ನು

ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಭರತನು ಶತ್ರುಘ್ನನೊಡನೆ ಕೇಕೆಯಪುರದ ತನ್ನ ಸೋದರಮಾವನ ಮನೆಯಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗಿದನು. ತಮ್ಮ ಮನು ನಗರವು ನಿರ್ಜಲ ಪಾಳುಮನೆಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಭರತನು ತಾಯಿ ಕೈಕೆಯಿಂದ ಅವಳು ಮಂಥರೆಯ ಸಲಹೆಯಂತೆ ದಶರಥನಿಂದ ವರವನ್ನು ಬೇಡಿ ರಾಮನನ್ನು ಕಾಡಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ, ಪತಿಯ ಅಪಮೃತ್ಯುವಿಗೆ ಕಾರಣಳಾದುದನ್ನು ತಿಳಿದನು.

ದಾಸಿ ಮಂಥರ ಭರತನು ಬಂದುದನ್ನು ಕೇಳಿ ನವಿಲು ಗರಿಗೆದರಿ ಕುಣಿದಂತೆ ಹರ್ಷಗೊಂಡಳು. ತಾನು ಮುದ್ದಿ ಆಡಿಸಿ ಬೆಳೆಸಿದ ತನ್ನ ಪ್ರೇಮದ ಕೈಕೆಯ ಕುವರನಿಗೆ ರಾಜಾಭಿಷೇಕ ಎಂದು ಉಲ್ಲಸಿತಳಾದಳು. ಆಗ ಅವಳ ನೆರಿಗೆಗೆಟ್ಟ ಮುದಿಗೂಬೆಯ ಮುಖವು ಇನ್ನೂ ವಿಕಾರವಾಗಿ ಕಾಣ ತೋಡಗಿತು. ಅವಳು ಸಂಭ್ರಮ ಆತುರಗಳಿಂದ ತನ್ನ ಒಡತಿಯ ಅರಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಳು.

ನಡೆದ ಘಟನೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಳಿದು ಕೋಪಾನ್ವಿ ರೂಪವಾಗಿದ್ದ ಶತ್ರುಘ್ನನನ್ನು ಅವಳು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡಳು. ದೂರದ ಕಾಡು ಕಿಚ್ಚನ್ನು ತೋಡೆಯೇರಲು ಆಹ್ವಾನಿಸುವ ತರಗಲೆಯಂತೆ ಅವನನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಳು.

'ಅಯ್ಯ, ಭರತನೆಲ್ಲಿ?'

ಕೋಪದ ಕಿಡಿಯನ್ನುಗುಳಿದಂತೆ ಶತ್ರುಘ್ನನು ಅವಳನ್ನೇ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು: 'ರಾಮನೆಲ್ಲಿ? ಲಕ್ಷ್ಮಣನೆಲ್ಲಿ? ದೇವಿ ಸೀತೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲಿಗಟ್ಟಿದ ಹೇಳು? ನೀಚಳೆ, ತಂದೆಯನ್ನು ಏಕೆ ಕೊಂದ ಹೇಳು?'

ಕುಬ್ಜೆ ಮಂಥರ ತಲೆ ಎತ್ತಿ ಏನೋ ಹೇಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದನು.

'ಹೇಳು, ಹೇಳು. ರವಿಕುಲದ ಸುಖವನ್ನೇಕೆ ತಿಂದೆ? ಮೃತ್ಯು ಸ್ವರೂಪಿಣಿ, ಓ ನಾಯಿ, ಭೂಕಂಪದಂತೆ ಮನು ನಗರಿಯನ್ನು ಮಣ್ಣು ಗೂಡಿಸಿದೆ. ಪಾತಕಿ, ನಿನಗೂ ಅದೇ ಗತಿಯಾಗುವುದು ನೋಡು'. ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವಳ ಕೂದಲನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕಲ್ಲೆಲದ ಮೇಲೆ ಕುಕ್ಕಿದನು. ಗೂನು ಬಿರಿಯುವಂತೆ ಬಡಿದನು. ಅವಳ ಕರ್ಕಶ ಚೀತ್ಕಾರ ಮೌನ ಶಿಲೆಯಂತಿದ್ದ ಕೈಕೆಗೆ ಗರಗಸದಿಂದ ಸೀಳಿದಂತಾಯಿತು.

ತಾಯಿಯನ್ನು ಸಂತ್ಯಸಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಭರತನು ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಕೂಗಿ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕೇಳಿದ. ಮನ ಕರಗಿತು. ಕರುಳು ಹಿಂಡಿದಂತಾಯಿತು.

ಕರುಣೆ ಕೊರೆಯಿತು. ಕೂಸಾಗಿದ್ದಾಗಿನಿಂದ ದೊಡ್ಡವನಾಗುವವರೆಗೆ ತಾಯಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯ ತೊಟ್ಟಲಲ್ಲಿಟ್ಟು ಜೋಗುಳ ಹಾಡಿ ಬೆಳೆಸಿದವಳು ಮಂಥರ. ಅವಳ ಗೋಳಿನ ದನಿ ಕೇಳಿ ಕರುಳಿರಿದಂತಾಗಿ ಓಡಿ ಬಂದ! ಅಲ್ಲಿ ಶತ್ರುಘ್ನ ಅವಳನ್ನು ಬಡಿಯುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡ. ನೆನಪು ಮರುಕಳಿಸಿತು. ತಮ್ಮೆಲ್ಲ ದುರಂತಕ್ಕೆ ಅವಳೇ ಕಾರಣ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ. ಕರುಣೆ ಕೋಪಕ್ಕೆ ಹೊರಳಿ ಗುರಿ ಬೇರೆಯಾಯಿತು.

ಅವಳು ಪ್ರೇಮ ರಾಹುವಿನಂತೆ ಕೈ ನೀಡಿ ಬರುತ್ತ 'ಅಯ್ಯೋ ದಮ್ಮಯ್ಯ, ಬಾರಣ್ಣಯ್ಯ, ರಕ್ಷಿಸೋ!' ಎಂದು ಕೇಳಿ ಕೊಂಡಳು. ಕಹಿಯನ್ನು ನೆಕ್ಕಿದ ನಾಲಗೆಯಂತೆ ಜಡವಾದ ಭರತನು,

'ಎಲೆ ಕುರೂಪಿ, ತೊಲಗು. ಕಣ್ಣೆದುರಿಂದ ತೊಲಗು ಪಾಪಿ ಹತ್ತಿರ ಬರಬೇಡ. ಅಯ್ಯೋ, ಪ್ರೀತಿಯ ಹುತ್ತದಲ್ಲಿ ಹಗೆಯ ವಿಷ ಸರ್ಪ ಹೊರಬಂದು ಕಚ್ಚಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಗೆ ನಂಬಲಿ? ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಇಂದಿನವರೆಗೂ ವಿರೂಪವನ್ನು ಕಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಂದು ಕುರೂಪಕತೆಯ ಪೈಶಾಚಿಕತೆ ಕರ್ಕಶವಾಗಿ ಹಲ್ಲು ಕಿರಿದು ನಿಂತಿದೆ! ನಿಜ, ವಿಕಾರ ಮನಸ್ಸಿಗಲ್ಲದೆ, ಹೊರ ಮೈಗೆ ಅಲ್ಲ. ಹೆತ್ತವಳನ್ನೆ ಕೆಟ್ಟ ಬಯಕೆಯಿಂದ ನೋಡುವ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತೆಸೆಯುವವನಂತೆ ಮಂಥರ, ನಿನ್ನನ್ನು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ತ್ಯಜಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನೀರನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ಹೊರ ಬಂದ ತಾವರೆಗೆ ರವಿ ಹೇಗೆ ವೈರಿಯೋ, ರಾಮನನ್ನು ಹೊರ ಹಾಕಿದ ನೀನು ನನಗೆ ವೈರಿ' ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಶತ್ರುಘ್ನನ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ,

'ಸೋದರನೆ ಹೊಡೆಯಬೇಡ, ನಿಲ್ಲಿಸು. ಹೆಣ್ಣಿನ ಕೊಲೆ ಅಣ್ಣನಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯಲ್ಲ. ಕೋಪವನ್ನು ಬಿಡು. ನಾಯಿಯನ್ನು ಬಡಿದರೆ ಅದು ಕಚ್ಚಿದ ಗಾಯ ವಾಸಿಯಾಗುವುದೇ? ನಡೆ, ದೊಡ್ಡಮ್ಮನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗೋಣ' ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಅವರಿಬ್ಬರು ಕೌಸಲ್ಯೆಯಡೆಗೆ ಹೋದರು.

ಮಂಥರ ಕೇಕೆಯ ರಾಜನ ಅರಮನೆಯಿಂದ ಇದುವರೆಗೆ ತಿರಸ್ಕಾರ, ಅವಮಾನ, ಅಪಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಉಸಿರಾಡಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಅದು

ಬಯಕೆ

ಬೆರಳಲ್ಲಿ ಜಪಮಾಲೆ ಮೈತುಂಬ ಹೊನ್ನು!
ಬಯಕೆಗಳು ಬಲಿತಾಗ ದೇವರಿಗೆ ಬೆನ್ನು!

★ ದೇವಕಿಸುತ

ಈಚ್ಚರ